

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
29 september 2026

Ons kenmerk
PZH-2026-897279793
DOS-2023-0007394

Bijlagen
-

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Afdoeningsvoorstellen moties ruimte en omgevingsbeleid

Geachte Statenleden,

Tijdens de behandeling van de Herziening Omgevingsbeleid 2025 (hierna: Herziening 2025) en de behandeling van de Kadernota 2027-2030 zijn door uw Staten een aantal moties aangenomen. In deze brief zijn afdoeningsvoorstellen opgenomen voor:

Moties 2008 en 2009	2
Motie 2013.....	3
Motie 2019.....	4
Moties 2027 en 2051	5
Motie 2031.....	6
Moties 2032 en 2050	6
Motie 2040.....	10
Motie 2048.....	11
Motie 2050.....	12
Motie 2051.....	12
Motie 2052.....	12
Motie 2068.....	13
Afsluiting.....	14

Moties 2008 en 2009

De moties 2008 en 2009 verzoeken het college: Per jaar een overzicht op te stellen met alle technische, redactionele en verwijzingsmatige wijzigingen die GS hebben aangebracht aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) en de Omgevingsvisie Zuid-Holland, en deze minstens een keer per jaar aan Provinciale Staten te doen toekomen.

De moties hebben betrekking op de artikelen III en IV van het Statenbesluit Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025 en de artikelen IV en V van het Statenbesluit Wijziging Omgevingsvisie Zuid-Holland herziening 2025. De artikelen zijn alleen van toepassing op deze besluiten, zodra de besluiten gepubliceerd en in werking zijn getreden, zijn ze niet meer van toepassing.

Artikel III

Gedeputeerde Staten kunnen, indien dit noodzakelijk is voor de bekendmaking op grond van artikel 6 van de Bekendmakingswet en de beschikbaarstelling op grond van artikel 14.5 van het Omgevingsbesluit ondergeschikte technische wijzigingen aanbrengen, zonder de aard, bedoeling of werking van de regels te veranderen.

Artikel IV

Gedeputeerde staten kunnen technische, redactionele en verwijzingsmatige wijzigingen van ondergeschikte aard aanbrengen in samenhangende besluiten, voor zover deze wijzigingen noodzakelijk zijn om die besluiten na vaststelling van amendementen onderling consistent te houden en geen inhoudelijke wijziging van het beleid plaatsvindt.

Artikel IV

Gedeputeerde Staten kunnen, indien dit noodzakelijk is voor de bekendmaking op grond van artikel 6 van de Bekendmakingswet en de beschikbaarstelling op grond van artikel 14.5 van het Omgevingsbesluit ondergeschikte technische wijzigingen aanbrengen, zonder de aard, bedoeling of werking van het beleid te veranderen.

Artikel V

Gedeputeerde staten kunnen technische, redactionele en verwijzingsmatige wijzigingen van ondergeschikte aard aanbrengen in samenhangende besluiten, voor zover deze wijzigingen noodzakelijk zijn om die besluiten na vaststelling van amendementen onderling consistent te houden en geen inhoudelijke wijziging van het beleid plaatsvindt.

In de motie staan de volgende overwegingen:

- De definitie van ondergeschikt te ruim interpreteerbaar is
- Provinciale Staten hun controlerende rol secuur moeten kunnen vervullen
- Provinciale Staten met het aannemen van het bovengenoemde Statenvoorstel niet helder hebben wat de precieze gevolgen van de artikelen kunnen zijn.

In de artikelen is specifiek benoemd dat gebruik van de artikelen alleen kan zonder dat de aard, bedoeling of werking van het beleid of de regels veranderen. De artikelen dienen enkel

voor het oplossen van technische fouten en van het onderling consistent houden van de twee genomen besluiten (ZHOV en Omgevingsvisie) en niet voor toekomstige situaties.

In het geval van de technische fouten gaat het bijvoorbeeld om fouten in verwijzingen in de Omgevingsverordening, die ontdekt worden bij het voorbereiden van de digitale publicatie, of een verkeerde nummering van een beleidskeuze of artikel.

De artikelen m.b.t. de amendementen, zijn opgenomen zodat als de ZHOV geamendeerd zou worden, ervoor gezorgd kan worden dat de teksten in de Omgevingsvisie niet strijdig zijn met de gewijzigde ZHOV.

Afdoeningsvoorstel

Voor de Herziening 2025 zijn de wijzigingen die zijn aangebracht met deze artikelen al met uw Staten gedeeld, in de GS-brief 'Verwerking amendementen Herziening Omgevingsbeleid 2025', met kenmerk PZH-2026-893066966. Daarmee is voor dit besluitvormingstraject inzicht gegeven in de gedane wijzigingen.

Wij stellen voor om in plaats van eens per jaar, na afloop van elke herziening waarin deze of vergelijkbare artikelen in het besluit gebruikt zullen worden, dit overzicht aan uw Staten aan te bieden. Dit is de gebruikelijke praktijk, en dat zullen we voortzetten.

Motie 2013

Motie 2013 verzoekt het college om:

1. Voordat de eerstvolgende integrale herziening wordt aangeboden aan Provinciale Staten (PS) een werkwijze te ontwikkelen waarbij inzichtelijk wordt gemaakt wat prioritaire opgaven per gebied zijn als basis voor gebiedsgerichte keuzes en hoe ruimtelijke afwegingen gemaakt worden tussen opgaven en gebieden op verschillende schalen. In deze werkwijze wordt ook uitgewerkt hoe PS tijdig betrokken wordt bij het ruimtelijk afwegen en prioriteren van opgaven.
2. Deze werkwijze meteen toe te passen bij de eerstvolgende integrale herziening.
3. De evaluatie van het Omgevingsbeleid/de herziening 2025 en de inzichten van de PARK hierbij te betrekken.

Afdoeningsvoorstel

In onze voortgangsbrief Ruimtelijke Puzzel Fysieke Leefomgeving ([PZH-2026-893565733](#)) hebben wij aangegeven dat in de gebiedsuitwerkingen per opgave eerst afzonderlijk de ruimtelijke vraag en ambitie in beeld worden gebracht en dat vervolgens de samenhang tussen deze opgaven wordt geanalyseerd, waarbij koppelkansen en schuulpunten inzichtelijk worden gemaakt. Op basis daarvan werken wij toe naar integrale afwegingen en keuzes binnen en tussen gebieden.

Om inzichtelijk te maken hoe ruimtelijke afwegingen tussen opgaven en gebieden op verschillende schalen tot stand komen ontwikkelen wij de door u gevraagde werkwijze. In de uitwerking daarvan betrekken wij zoals door u gevraagd de adviezen van de PARK en de evaluatie Omgevingsbeleid/de herziening 2025 en werken wij uit hoe uw Staten tijdig betrokken worden bij het ruimtelijk afwegen en prioriteren van opgaven. Daarnaast worden in

de Ruimtelijke Puzzel Fysieke Leefomgeving een aantal zaken ontwikkeld die eveneens bijdragen aan de onderbouwing van integrale afwegingen en die bij de werkwijze kunnen worden betrokken, zoals de uitwerking van een opgavenkaart, plankkaart en een strategiekaart per gebied.

Wij zijn voornemens om de werkwijze voor ruimtelijk afwegen op te nemen in de startnotitie van de Integrale herziening Omgevingsbeleid 2028. Hierbij merken wij op dat de werkwijze nauw verbonden is met de gebiedsuitwerkingen RPFL en dat deze van invloed kunnen zijn op de haalbaarheid van opname in de Startnotitie. Als gaandeweg blijkt dat dit geen haalbare planning is, informeren wij u hierover. Onder andere met het oog op de verbondenheid tussen de gebiedsuitwerkingen en de werkwijze voor afwegen komen wij op korte termijn bij u terug over de manier waarop wij uw Staten betrekken bij de gebiedsuitwerkingen.

Motie 2019

In motie 2019 roepen uw Staten het college op om:

1. Het Omgevingsbeleid sterk te vereenvoudigen door als taakstelling een derde van de regelgeving in de Omgevingsverordening te schrappen en de omvang van de Omgevingsverordening en Omgevingsvisie met een derde te reduceren.
2. Hierbij de richtlijnen te hanteren dat het Omgevingsbeleid maatwerk mogelijk maakt (decentraal tenzij) en dat er geen onnodige stapeling van wet- en regelgeving plaatsvindt.
3. Zo nodig externe expertise aan te trekken om deze wens van Provinciale Staten succesvol te realiseren.
4. Binnen de periode van één jaar het aangepaste Omgevingsbeleid ter besluitvorming aan Provinciale staten voor te leggen.

Afdoeningsvoorstel

Op dit moment loopt er een verkenning naar de effectiviteit en uitvoerbaarheid van het Omgevingsbeleid (zie daarvoor ook de LTA Omgevingsbeleid). De uitkomsten hiervan worden in Q1 2027 met uw Staten gedeeld. Wij stellen voor om de uitvoering van deze motie te combineren met het vervolg dat gegeven gaat worden aan de verkenning.

Ons voorstel is om geen kwantitatieve doelstelling te hanteren, maar in te zetten op de effectiviteit en uitvoerbaarheid van het Omgevingsbeleid.

Het voorstel voor het wijzigen van het Omgevingsbeleid wordt opgenomen in de startnotitie voor de Herziening 2028. Deze wordt in Q2 2027 aan uw Staten worden aangeboden ter besluitvorming.

De voorbereiding die nodig is om, met name regelgeving, te verminderen en vereenvoudigen en dat vervolgens een besluitvormingsproces te laten doorlopen, is langer dan de gevraagde termijn van één jaar uit de motie. De resultaten van de verkenning worden binnen het jaar, namelijk in Q1 2027, aan uw Staten worden aangeboden. De Herziening 2028 zal, naast technische sessies en dergelijke, naar verwachting in elk geval op de volgende momenten in uw Staten ter bespreking of besluitvorming voorliggen:

Moment	Aanbieding	Bespreking/Besluitvorming
Verkenning	Q1 2027	Q1 2027
Startnotitie	Q2 2027	Q3 2027
Ontwerp	Q2 2028	Q2 2028
Vaststelling	Q4 2028	Q4 2028 - Q1 2029

Moties 2027 en 2051

De moties 2027 en 2051 verzoeken het college om een aantal zaken in het proces van een herziening van het Omgevingsbeleid aan te passen. Dit vergt een aanpassing van de 'Werkwijze procedures Omgevingswet'. Deze moties hebben ook een sterke relatie met de 'Evaluatie van de werkwijze herziening Omgevingsbeleid 2025'. Lessen daaruit, die gerelateerd zijn aan deze twee moties, zijn ook in dit afdoeningsvoorstel verwerkt.

Motie 2027

Motie 2027 vraagt om voorafgaand aan de terinzagelegging, de ontwerp herziening ter bespreking aan te bieden aan een commissie van PS. Deze stap is ooit geschrapt, ook op verzoek van uw Staten, om het proces te verkorten.

Motie 2051

Motie 2051 verzoekt het college om:

- bij toekomstige (partiële) herzieningen van het omgevingsbeleid Provinciale Staten in een vroegtijdig stadium actief en structureel te betrekken bij de totstandkoming;
- Hier bij gebruik te maken van instrumenten zoals technische sessies, thematische commissievergaderingen en andere vormen van tussentijdse afstemming;
- Provinciale Staten tijdig mee te nemen in de belangrijkste keuzes, dilemma's en mogelijke beleidsrichtingen, zodat kaderstelling daadwerkelijk vooraf kan plaatsvinden;

Afdoeningsvoorstel

Voor wat betreft motie 2051 zullen GS voor toekomstige herzieningen in de startnotitie aangeven op welke wijze uw Staten betrokken zullen worden. GS zullen hierbij rekening houden met de grootte en de impact van de herziening. PS stellen de startnotitie vast, en u kunt dus bij behandeling van de startnotitie beoordelen of het voorstel voor u voldoende is. Bij het aanpassen van de Werkwijze procedures Omgevingswet hierop, zullen ook eventuele inzichten en aanbevelingen uit de evaluatie werkwijze Herziening 2025 verwerkt worden.

Ons voorstel voor motie 2027 is, om te voorkomen dat het proces nog verder verlengd wordt, om de procedurevergaderingen voor besprekingen van het omgevingsbeleid over te slaan. De ervaring leert dat de herzieningen van het Omgevingsbeleid altijd bespreekstukken zijn, en in het geval van het ontwerp vragen uw Staten daar met deze motie ook expliciet om. Uiteraard is een voldoende lange aanlevertermijn dan wel van belang. We stellen voor om ten minste 3 weken voorafgaand aan de besprekingsvergadering, de stukken bij uw Staten te hebben. Het overslaan van de procedurevergadering zou dan gelden bij de Startnotitie, het Ontwerp en bij definitieve vaststelling. Wij zouden uw Staten willen vragen dit op de juiste

plek in uw eigen afspraken of reglement vast te leggen, nadat wij u de gewijzigde 'Werkwijze procedures Omgevingswet' hebben aangeboden.

Bij het vaststellen van de Startnotitie kunnen uw Staten altijd nog besluiten dat u het ontwerp niet eerst hoeft te bespreken. Dit kan aan de orde zijn als u op het moment van de startnotitie al voldoende richting geeft of kunt geven.

Wanneer u dit afdoeningsvoorstel op deze wijze accepteert, zullen Gedeputeerde Staten bovenstaande vastleggen in de Werkwijze procedures Omgevingswet, en deze later dit jaar aan uw Staten aanbieden.

Motie 2031

Motie 2031 verzoekt het college om:

1. Op zeer korte termijn een aanvullend beleidskader uit te werken dat collectieve mestvergisting in het landelijk gebied als ruimtelijk aanvaardbare functie erkent, onder duidelijk omschreven locatie- en milieucriteria.
2. Dit kader als beleidsregel vast te stellen zodra dit juridisch mogelijk is.
3. Provinciale Staten hierover te informeren binnen zes maanden na vaststelling van dit besluit.

Koppeling met amendement 1040

In dezelfde vergadering is ook [Amendement 1040](#) (Both - CDA) aangenomen. Het amendement voegt een nieuw artikel toe aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (Artikel 7.76c - Collectieve energievoorzieningen in het landelijk gebied). Dit artikel voorziet in de mogelijkheid van collectieve energievoorzieningen in het landelijk gebied, mits deze een aantoonbare bijdrage leveren aan de gemeentelijke of provinciale energietransitie-doelstellingen en met in acht neming van locatie- en milieucriteria die nog door GS moeten worden opgesteld.

Afdoeningsvoorstel

In de aankomende modulaire herziening Landbouw is opgenomen dat de provincie voor mestvergisting en centrale vormen van mestbewerking een visie ontwikkelt op het type en de omvang van mestbewerkingscapaciteit, en onderzoekt op welke plekken mestbewerking als onderdeel van de landbouwtransitie kan worden gefaciliteerd.

Daarnaast worden vragen rondom dierwaardigheid en weidegang, en toepasbaarheid en duurzaamheid van verwerkte meststoffen verder verkend. Hiervoor ontwikkelt de provincie een kader met regels voor mestvergisting op agrarische bedrijven (o.a. locatie- en milieucriteria).

[De Startnotitie van de herziening Landbouw](#) heeft u van ons ontvangen.

Met de uitwerking van mestvergisting en centrale vormen van mestbewerking inclusief een kader met regels voor mestvergisting op agrarische bedrijven waaronder locatie- en milieucriteria geven Gedeputeerde Staten invulling aan de motie.

Moties 2032 en 2050

Motie 2032

Motie 2032 roept het college op:

- Een meedenkende en constructieve houding te hanteren met landelijke gemeenten voor hun plannen voor straatjes en bedrijfjes erbij
- Daartoe capaciteit beschikbaar te stellen om samen met de gemeenten plannen te ontwikkelen, alvorens ze getoetst worden
- Eventuele financiële consequenties uit te werken bij de Kadernota 2027

Afdoeningsvoorstel

Het instrument 'straatje erbij' is bedoeld voor het behoud en/of versterken van de leefbaarheid en vitaliteit bij kleine kernen tot 10.000 inwoners. Een 'straatje erbij' beoogt ruimte te bieden voor een kleinschalige uitbreidingslocatie aansluitend op de bestaande kern tot 1,5 hectare. Straatjes van meerdere kernen mogen worden gecombineerd tot een maximum van 2,99 hectare. Daarbij moet een plan voor een 'straatje erbij' wel voldoen aan het provinciale Omgevingsbeleid, waardoor bijvoorbeeld bouwen in provinciaal beschermde ruimte als Groene Buffer of Kroonjuweel wordt uitgesloten. Het woningbouwprogramma dient ook aan te sluiten op de woonbehoefte van de kern, bijvoorbeeld door juist te bouwen voor starters, jongeren en/of senioren. Om de ruimte optimaal te benutten streven we naar een zo hoog mogelijke woningdichtheid. Voor kernen waar al een 3-ha. locatie is aangewezen kan geen straatje erbij worden ingezet.

Hoewel het instrument inmiddels ruim bekend is en diverse gemeenten er mee aan de slag zijn, hechten Gedeputeerde Staten eraan dat de ruimte die het instrument biedt ook optimaal wordt benut. Daarom onderzoeken we hoe de huidige regeling wordt gewaardeerd en waar we kunnen helpen om planvorming op gang te brengen. Op basis van dit onderzoek kunnen we gericht hulp, capaciteit en/of middelen beschikbaar stellen voor landelijke gemeenten waar wel ruimte is, maar deze nog niet wordt benut.

Tot op heden is de aandacht en inzet vanuit zowel provincie als gemeenten op ruimte voor kleinschalige uitbreidingen voornamelijk gericht op woningbouw. In uw motie wordt ook de toepassing van ruimte voor beperkte uitbreiding van bedrijvigheid genoemd. De spreiding en ruimtelijke beperkingen voor bedrijven zijn voor een groot deel overlappend met die voor woningbouw. De optie voor bedrijfje erbij nemen we dan ook mee in het onderzoek.

1. Onderzoek naar meest kansrijke gemeenten voor Straatje Erbij

De kaders voor de regeling komen voort uit het onderzoek 'Vitaliteit en Leefbaarheid van kernen in Zuid-Holland (2018/2024)'. In Zuid-Holland beschikken 27 gemeenten over in totaal 160 kernen waar een Straatje Erbij mogelijk is. Tot op heden is er één ruimtelijke ontwikkeling planologisch vastgelegd, het plan Nassaulaan aangrenzend aan Boven-Hardinxveld (gemeente Hardinxveld-Giessendam). In andere gemeenten wordt aan plannen gewerkt, bijvoorbeeld aansluitend op een 'kernenstrategie' voor gemeenten met een groot aantal kleine kernen.

Straatjes erbij zijn te zien als onderdeel van een prioritaire opgave in het buitengebied, maar vanuit het ruimtelijk kwaliteitsbeleid in het buitengebied alleen mogelijk binnen beschermingscategorie 3.

- 47 van de 160 kleine kernen in Zuid-Holland wordt volledig omgeven door beschermingscategorie 3. technisch is hier dus ruimte om aangrenzend aan de bestaande kern te bouwen.
- Rond 58 kleine kernen grenzen deels aan een provinciaal beschermd gebied (cat. 1 en 2) zoals Kroonjuweel of Groene Buffer. Hier spelen ruimtelijke beperkingen, maar zou ruimte te vinden moeten zijn voor een kleinschalige uitbreiding.
- 43 kernen liggen strak omsloten door provinciale beschermingsregime cat. 1 of 2, hier is geen ruimte voor kleinschalige uitbreidingen zoals straatje erbij
- 23 kernen beschikken over een uitbreidingsmogelijkheid via een 3 ha. Locatie, hier is een straatje erbij uitgesloten
- Van nog eens 8 kernen is een potentiële uitbreidingslocatie opgenomen in de Startnotitie Herziening Volkshuisvesting.
- 8 kernen liggen geheel binnen BSD (zoals de Rotterdamse Haven) of glastuinbouwgebied.

In sommige gemeenten, te weten Goeree-Overflakkee (11) en Hoeksche Waard (16). In gemeenten als Molenlanden (11), Nieuwkoop (8), Kaag en Braassem (6, geen 3 ha. locaties), Voorne aan Zee (6) en Alphen a/d Rijn (6) is er in potentie ruimte voor straatjes erbij bij kernen die voor een deel omsloten zijn door beschermingscategorieën. Daar tegenover zijn er gemeenten als Krimpenerwaard en Bodegraven-Reeuwijk (veel NNN, Kroonjuweel en belangrijk Weidevogelleefgebied), en 'Groene Buffergemeenten' als Midden-Delfland, Nissewaard, Zoeterwoude en Ridderkerk waar juist weinig ruimte buiten of tussen de cat. 1 en/of 2 beschermde gebieden beschikbaar is voor straatjes erbij.

2. In gesprek met gemeenten om tot gerichte hulp te komen

Binnen het huidige vastgestelde provinciaal Omgevingsbeleid is het 'straatje erbij' slechts één van de mogelijkheden voor gemeenten om woningbouw te realiseren. De keuze voor dit instrument is dus aan individuele gemeenten. Uit onze contacten met gemeenten weten we bijvoorbeeld dat vanuit personele capaciteit, financiën of maat en schaal in bepaalde gemeenten prioriteit wordt gegeven aan de realisatie van grote buitenstedelijke bouwlocaties (voorheen 3 ha. locaties).

Aan de andere kant zou het instrument goed aan moeten sluiten bij de behoefte van landelijke gemeenten met een groot aantal kleine kernen, of gemeenten met een beperkt aantal grotere bouwlocaties. Alhoewel de kaders ruim zijn, kunnen er nog meer belemmeringen zijn waar gemeenten tegenaan lopen. We weten bijvoorbeeld dat gemeenten vaak afhankelijk zijn van grondeigendom rond de kernen en dat de exploitatie van kleinere projecten uitdagend kan zijn, zeker als er een (gemeentelijk) tekort is aan woningen in het sociale segment. Dit geldt voor bijna alle gemeenten met kleine kernen.

In de komende periode zoeken we de gemeenten waar deze mogelijkheden zijn extra op, waar een straatje erbij tot de mogelijkheden behoort. Zo kunnen we ophalen hoe de provincie kan helpen bij het versnellen en realiseren van relatief kleine woningbouwprojecten bij kleine kernen en zo 'straatjes erbij' helpen realiseren. Op basis van de opbrengst van de

gesprekken zullen we een strategie bepalen voor hulp aan gemeenten, zoals co-constructies voor Straatjes Erbij.

Daarbij betrekken we ook de kennis die op dit gebied elders wordt ontwikkeld, zoals de Dorpenstrategie Zuid-Holland (PARK, einde 2026) en kennis en ervaring vanuit andere provincies en instellingen.

Motie 2050

Motie 2050 verzoekt het college om:

1. In de praktische handreiking voor Toekomstbestendige Ruimtelijke Ontwikkeling expliciet op te nemen hoe het instrument “straatje erbij” zich verhoudt tot beschermingscategorie 3;
2. In de handreiking concrete aandacht te geven aan kleine kernen, waaronder lokale woningbehoefte, dorpsstructuur, landschappelijke inpassing en uitvoerbaarheid;
3. Gemeenten actief te betrekken bij het opstellen en toepassen van deze handreiking;
4. Provinciale Staten te informeren zodra deze handreiking beschikbaar is;

Afdoeningsvoorstel

Gedeputeerde Staten geven op de volgende wijze invulling aan uw verzoek:

Op de provinciale webpagina [Leefbaarheid en vitaliteit van kleine kernen: een straatje erbij | Provincie Zuid-Holland](#) is een publieksgerichte uitleg over “straatje erbij” opgenomen.

Deze webpagina is voor iedereen op een openbare, goed bereikbare plek te vinden. Wij actualiseren deze webpagina dit najaar, naar aanleiding van de herziening Omgevingsbeleid 2025. Wij nemen daarbij uw verzoeken ten aanzien van beschermingscategorie 3 en kleine kernen waaronder lokale woningbehoefte, dorpsstructuur, landschappelijke inpassing en uitvoerbaarheid mee.

Zodra de webpagina geactualiseerd is attenderen wij gemeenten hierop in onze reguliere contacten. Als er onduidelijkheden voor gemeenten in de uitleg staan kunnen wij de webpagina in overleg met hen hierop aanpassen. In het afdoeningsvoorstel van Motie 2032 – *Op naar een co-constructie Provincie-Gemeenten voor straatjes erbij*, zijn wij nader ingegaan op onze hulp aan landelijke gemeenten voor de ontwikkeling van hun plannen straatje en bedrijfje erbij.

Met actualisatie van de provinciale webpagina [Leefbaarheid en vitaliteit van kleine kernen: een straatje erbij | Provincie Zuid-Holland](#), en het voorstel voor hulp aan gemeenten zoals geschetst in het afdoeningsvoorstel van Motie 2032, geven Gedeputeerde Staten invulling aan het verzoek uit de motie. In de tussentijd kunnen gemeenten natuurlijk altijd contact de provincie opnemen als zij vragen hebben.

Motie 2040

Motie 2040 verzoekt het college om:

1. Een nieuwe omgevingsvisie op te stellen ter vervanging van de huidige visie:
 - a) Deze visie uitsluitend te richten op de fysieke leefomgeving zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Omgevingswet,
 - b) Deze visie vorm te geven als een strategisch visiedocument, zoals bedoeld in artikel 3.2 van de Omgevingswet, dit zodat de visie richting geeft in plaats van beleid zoals nu gedetailleerd vastlegt,
 - c) Bij deze visie te streven naar een houdbaarheid van minimaal 8 jaar.
2. Hiertoe in het najaar van 2026 een startnotitie aan PS voor te leggen en bij het opstellen van de visie gebruik te maken van ontwerpend onderzoek en brede participatie;

Afdoeningsvoorstel

Net als Motie 2019 ziet deze motie op het verduidelijken en effectiever maken van het Omgevingsbeleid waarbij meer op hoofdlijnen gericht wordt. Ten behoeve hiervan, en met het oog op transparant, consistent en houdbaar beleid stellen wij voor om de verzochte uitgangspunten stapsgewijs mee te nemen in de integrale herzieningen van het Omgevingsbeleid 2028 en 2030. Bij de herziening 2028 richten wij ons met name op de verdeling tussen Visie en Programma zodat er minder gedetailleerde uitwerkingen in de Visie staan. Voor de herziening 2030 ontwerpen wij een Visie die meerjarig houdbaar is, meer focus op de fysieke leefomgeving legt en de strategische hoofdlijnen van ons beleid weergeeft.

Om verdere versnippering van procedures van het Omgevingsbeleid te voorkomen, wordt afgezien van een afzonderlijke startnotitie en modulaire herziening. Zoals in het afdoeningsvoorstel van motie 2019 al genoemd wordt het voorstel voor het wijzigen van het Omgevingsbeleid opgenomen in de startnotitie voor de Herziening 2028. Deze wordt in Q2 2027 aan uw Staten aangeboden ter besluitvorming.

Motie 2048

De motie 2048 verzoekt het college om:

1. Bij toekomstige Omgevingseffectrapportages expliciet in beeld te brengen wat de gevolgen van beleids- en ruimtelijke keuzes voor toekomstige generaties zijn;
2. Daarbij inzichtelijk te maken welke langetermijneffecten en mogelijke onomkeerbare effecten samenhangen met de voorgestelde keuzes;
3. Provinciale Staten hierover op een herkenbare en transparante wijze te informeren, zodat intergenerationele effecten volwaardig kunnen worden meegewogen in de besluitvorming. bij het uitvoeren van een Omgevingseffectrapportage (OER) de belangen van toekomstige generaties mee te nemen.

Afdoeningsvoorstel

Naast een OER of MER wordt de Monitor Leefomgeving gebruikt om PS en andere belanghebbenden een actueel inzicht te geven in de huidige situatie en lange termijn ontwikkelingen van de leefomgeving in de provincie. De Provincie Zuid-Holland heeft de 'Monitor Leefomgeving' ontwikkeld om inzichtelijk te maken hoe het er 'buiten' in de provincie Zuid-Holland voorstaat op verschillende leefomgevingsaspecten.

De basis voor de beoordelingsaspecten in Omgevingseffectrapporten (en Milieueffectrapporten) is mede daarom gebaseerd op de Monitor Leefomgeving. In Omgevings- en Milieueffectrapporten wordt per leefomgevingsaspect weergegeven wat de huidige situatie is en hoe deze zich volgens de beschikbare kennis langjarig ontwikkelt (dit is de 'referentsituatie', wat is de verwachting van de ontwikkeling bij ongewijzigd beleid). In Omgevings- en Milieueffectrapporten worden de langetermijneffecten per leefomgevingsaspect vervolgens met een verschillende horizon in beeld gebracht, waarbij zover mogelijk vooruit wordt gekeken op grond van de beschikbare (wetenschappelijke) kennis. Er wordt gekeken of het voorgenomen beleid een positieve of negatieve bijdrage levert aan de verschillende aspecten. Daarbij kunnen verschillende tijdshorizonten

gehanteerd worden. Die wisselende tijdshorizonten hebben te maken met de beschikbare data en kennis om gefundeerde uitspraken te doen over langetermijneffecten en de invloed van de beleidsvoornemens daarop. Hoe verder de horizon hoe groter de onzekerheden. Het is daarom niet altijd mogelijk om een tijdshorizon ver in de toekomst te hanteren.

De Monitor Leefomgeving vormt het instrument waarmee de daadwerkelijke effecten van het beleid worden gemonitord. De monitor wordt jaarlijks geactualiseerd. Daarmee kan PS volgen in hoeverre de verwachte leefomgevingseffecten (voor de huidige en toekomstige generaties) ook daadwerkelijk optreden en of bijsturing gewenst is.

Motie 2050

Zie 'moties 2032 en 2050' eerder in deze brief.

Motie 2051

Zie 'moties 2027 en 2051' eerder in deze brief.

Motie 2052

Motie 2052 verzoekt het college om:

1. Het belang en de rol van loonbedrijven expliciet te erkennen in relevant provinciaal (ruimtelijk) beleid (zoals, landbouw-, natuur- en infrastructuurbeleid)
2. Bij de verdere uitwerking van het ruimtelijke beleid duidelijk vast te leggen dat loonbedrijven een verbindende rol hebben tussen sectoren zoals landbouw, infrastructuur, natuur en openbare ruimte;
3. Deze sector in de onbebouwde ruimte gevestigd kan blijven, met maatwerk bij locatie uitbreiding

Afdoeningsvoorstel*Erkenning positie van loonbedrijven*

Het provinciale beleid biedt ruimte om bestaande loonbedrijven in het landelijk gebied te behouden en om, waar nodig, hun ontwikkeling via passende ruimtelijke instrumenten mogelijk te maken.

Ruimtelijke mogelijkheden voor uitbreiding

In het provinciaal Omgevingsbeleid sturen wij met verschillende instrumenten op ruimte voor loonbedrijven:

- Uitbreidingsruimte op de bestaande locatie: bestaande loonbedrijven buiten dorpskernen kunnen hun bedrijfsvoering op de huidige locatie voortzetten. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor een eenmalige uitbreiding van maximaal 10%, mits de ruimtelijke kwaliteit per saldo gelijk blijft of verbetert.
- Verdere ontwikkeling in de regio: wanneer verdere schaalvergroting noodzakelijk is of de ontwikkelingsmogelijkheden op de bestaande locatie zijn benut, geldt verplaatsing naar een bedrijventerrein als uitgangspunt. De Omgevingsverordening biedt verschillende mogelijkheden om deze ontwikkeling binnen de regio te faciliteren. Indien op bestaande bedrijventerreinen onvoldoende ruimte beschikbaar is, kan onder voorwaarden gebruik worden gemaakt van het instrument 'beperkte uitbreiding

bedrijventerrein'. Dit instrument is bedoeld om lokaal georiënteerde bedrijvigheid en werkgelegenheid te behouden. Hiermee kunnen bedrijventerreinen beperkt worden uitgebreid om ruimte te bieden aan lokaal gebonden bedrijven, zoals loonbedrijven, wanneer binnen de bestaande bedrijventerreinen onvoldoende ruimte beschikbaar is. Daarmee wordt geborgd dat deze bedrijven ook bij een grotere ruimtevraag hun activiteiten binnen hun verzorgingsgebied kunnen blijven uitoefenen.

Met de ontwikkelmogelijkheden die het provinciaal Omgevingsbeleid biedt voor behoud, uitbreiding en eventuele verplaatsing binnen de eigen regio, geven Gedeputeerde Staten invulling aan motie 2052.

Motie 2068

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota op 8 juli 2026, hebben uw Staten GS middels [motie 2068 'Geen blinde vlekken in beleid'](#) opgeroepen om:

1. te onderzoeken hoe bij de voorbereiding van nieuw beleid en uitvoering van beleid, programma's en subsidieregelingen structureel aandacht kan worden besteed aan mogelijke onbedoelde effecten voor verschillende groepen inwoners;
2. bijvoorbeeld door bij statenvoorstellen actief te reflecteren op de vraag of een voorstel ongewenste neveneffecten kan hebben voor specifieke groepen inwoners en, indien dat het geval is, welke maatregelen worden genomen om deze te voorkomen of te beperken;
3. Provinciale Staten vóór de behandeling van de Begroting 2027 te informeren over de wijze waarop dit kan worden ingevoerd, inclusief eventuele financiële consequenties.

Afdoeningsvoorstel

Bij nieuwe beleidsverkenningen willen we voortaan nog beter in beeld brengen wat de mogelijke onbedoelde effecten van eventuele beleidswijzigingen voor verschillende groepen inwoners kunnen zijn. Wanneer op basis van de beleidsverkenning wordt besloten het beleid te wijzigen zal er tijdens de participatie aanvullende aandacht worden besteed aan deze doelgroepen. Concreet zal er bij iedere beleidsverkenning een bijpassende onderzoeksmethode worden toegepast om te onderzoeken welke verschillende groepen door het betreffende beleid worden beïnvloed. Hierbij valt te denken aan een stakeholderanalyse, *social mapping*, causale analyse of krachtenveldanalyse. De principes (aansluiten bij de waarden en overtuigingen van de gemeenschap, actieve betrokkenheid van deelnemers en onderzoekers bij het definiëren van het probleem, het onderzoek richt zich op dagelijkse problemen) van participatief actieonderzoek staan hierbij centraal. De analyse wordt als paragraaf in iedere verkenning opgenomen en vormt een beeld van de verschillende belangen van doelgroepen. Bij het inzetten van een beleidswijziging op dit onderwerp kan aanvullende participatie met deze doelgroepen worden ingericht om onbedoelde institutionele uitsluiting te voorkomen.

Dit voorstel brengt geen directe financiële implicaties met zich mee. Echter zal er naar verwachting wel sprake zijn van wat langere doorlooptijden tijdens de verkenningsfase van de beleidscyclus. Ook zal er, waar nodig, een aanvullende capaciteitsvraag zijn rond het

organiseren van participatie, deze vraag is sterk afhankelijk van de beleidsrichting die wordt gekozen. Met behulp van de analyse kan hier een gewogen besluit in worden gemaakt.

Door voortaan bij iedere toekomstige beleidsverkenning te onderzoeken wat de verschillende groepen zijn en welke effecten het voorgestelde beleid op hen kan hebben hopen we toekomstige blinde vlekken in ons provinciale beleid te voorkomen. Wij verwachten u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en verwachten de motie hiermee af te kunnen doen.

Afsluiting

Wij hopen op deze manier naar tevredenheid uitvoering te geven aan de moties en dat uw Staten de volgende moties als afgedaan kunnen beschouwen: 2008, 2009, 2013, 2019, 2027, 2031, 2032, 2040, 2048, 2050, 2051, 2052 en 2068.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff